

Opole 05.01.2025

Dr hab. Marek Chyliński, prof. UO
Katedra Komunikacji Społecznej i Dziennikarstwa
Wydział Nauk o Polityce i Komunikacji Społecznej
Uniwersytet Opolski

OCENA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO

Prasa. Historia. Jakość. Studium metodologiczno-badawcze na temat publikacji prasowych wokół ołtarza Wita Stwosza w XIX, XX i XXI wieku oraz OPINIA DOTYCZĄCA CAŁOKSZTAŁTU dorobku naukowego, dydaktyczno-organizacyjnego oraz w zakresie popularyzacji nauki i współpracy międzynarodowej

Doktora Dariusza Rasia

przygotowana w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego prowadzonym przez Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

1. Podstawa przygotowania recenzji

Podstawa formalna sporządzenia niniejszej recenzji wynika z decyzji Rady Naukowej Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 26 września 2024 r. o powołaniu Komisji do przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o komunikacji społecznej i mediach i powołania mnie jako recenzenta i członka Komisji w tym postępowaniu.

Dokumentację i materiały dotyczące przedmiotowego postępowania habilitacyjnego otrzymałem 19 listopada 2024 r. Z załączonej dokumentacji wynika, że jest to pierwsze

postępowanie habilitacyjne i Kandydat nie ubiegał się wcześniej o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Ocena i recenzja składa się z następujących części: charakterystyki drogi zawodowej i sylwetki naukowej Habilitanta, oceny rozprawy habilitacyjnej – osiągnięcia naukowego, oceny istotnej aktywności badawczej zgodnie z kryteriami ministerialnymi, oceny działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej oraz wniosków końcowych.

2. Charakterystyka drogi zawodowej i sylwetki naukowej Habilitanta

Dr Dariusz Raś jest absolwentem Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, gdzie obronił pracę magisterską pt. *Sport – zagadnienia etyczno-moralne w świetle posoborowej literatury polskiej*. W 2001 roku zdobył dodatkowo licencjat na Papieskim Uniwersytecie Świętego Krzyża w Rzymie na podstawie pracy dotyczącej kwestii solidarności Jana Pawła II dla współczesnego świata w świetle skutecznej komunikacji. W 2004 roku na tym tej samej uczelni obronił doktorat na podstawie rozprawy pt. *La visione della globalizzazione solidale di Giovanni Paolo II: una strategia di comunicazione*, której tytuł wskazuje, że była kontynuacją badań Habilitanta nad strategiami komunikacyjnymi w trakcie pontyfikatu Jana Pawła II. Została ona nostryfikowana w lutym 2008 roku na Wydziale Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, gdzie od 2004 roku Dr Dariusz Raś był zatrudniony na stanowisku asystenta oraz pełnomocnika Rektora ds. relacji z mediami Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. W 2009 roku Habilitant rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a obecnie jest adiunktem na Wydziale Nauk o Komunikacji tej uczelni. Charakteryzując sylwetkę naukową doktora Dariusza Raś należy wspomnieć, że równolegle z obowiązkami akademickimi Habilitant wykorzystuje swoją wiedzę i umiejętności współpracując z mediami, w tym z redakcją tygodnika „Gość Niedzielny” oraz Radia Plus w Krakowie. Jest również scenarzystą i producentem filmów dokumentalnych.

3. Ocena rozprawy habilitacyjnej

Jako osiągnięcie naukowe, stanowiące znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Habilitant wskazał monografię zatytułowaną

Prasa. Historia. Jakość. Studium metodologiczno-badawcze na temat publikacji prasowych wokół ołtarza Wita Stwosza w XIX, XX i XXI wieku.

3a. Uwagi wstępne

Wskazana w tytule monografii triada *Prasa. Historia. Jakość* stanowi ramę teoretyczną dla badania emblematycznego rekwizytu - ołtarza Wita Stwosza w kościele Mariackim w Krakowie, któremu, jak wykazuje Autor, towarzyszyła i towarzyszy wyjątkowa aura medialna. Wybór prasy, jako medium i obiekt poznania jest oczywisty z uwagi na zakres czasowy monografii. Zrozumiałe jest również ujęcie historyczne w badaniach związanych z dziedzictwem kulturowym. Szczególne miejsce perspektywy historycznej w europejskich badaniach nad masowym komunikowaniem i dziennikarstwem wynika z tradycji niemieckiej *Zeitungskunde*, orientującej się na historię prasy i bardziej praktycznej *Zeitungswissenschaft*, odpowiadająca polskiemu prasoznawstwu. W przypadku pracy pt. *Prasa. Historia. Jakość...* perspektywa historyczna pojawia się zarówno w odniesieniu do dziejów sztuki, jak i mediów. Pewnym zaskoczeniem (*mirum*) w tym układzie stanowi kategoria jakości w odniesieniu do obiektu badania. Jakości w sensie najwyższych standardów, dążenia do ideału, doskonałości w pracy dziennikarskiej i jej efektach – artykułach. Jednak wczytując się w uzasadnienie wyboru ujęcia tematu zgodzić się należy z tezą Autora, że aktywność tytułów drukowanych w Krakowie pozwala nie tylko na śledzenie historii rozwoju prasy lokalnej, ale również jej jakości. Na tym założeniu, jak się wydaje, skonstruowano naczelną ideę recenzowanej pracy.

3b. Struktura pracy

Trzyczęściowy układ pracy stanowi logiczne rozwinięcie pomysłu wyrażonego we wstępnych częściach książki, a podział na kolejne partie wynika z zamiaru przedstawienia indywidualnych i odautorskich elementów, często samodzielnych propozycji koncepcyjnego i metodologicznego spojrzenia na przedmiot badania. Ponadto struktura pracy odpowiada głównemu celowi pracy, jakim jest analiza krakowskiej mediosfery, w tym zwłaszcza przeprowadzenie studium komunikacji prasowej wokół ołtarza Wita Stwosza w Krakowie w latach 1867-2022.

Podział treści jest także podporządkowany charakterowi narracji, z jednej strony odpowiadającej wymogom dyskursu naukowego, a z drugiej angażującej czytelnika również spoza środowiska nauki, w poszczególne wątki.

3c. Metodologia badań

Przyjmując, że każde badanie naukowe powinno cechować się zorganizowaniem, obiektywizmem, kontrolowaną, jakościową i ilościową analizą zmiennych, zauważyć należy, że recenzowane dzieło stara się sprostać każdemu z tych wymiarów. Wyraźnie określony obiekt poznania, a więc publikacje prasowe dotyczące ołtarza Wita Stwosza w XIX, XX i XXI wieku, analizowany jest przy użyciu procedur badawczych oraz formalnych narzędzi metodologicznych stosowanych w naukach społecznych, w tym metod charakterystycznych dla nauk o komunikacji społecznej i mediach. Wykorzystywane metody badawcze zostały zasygnalizowane we wstępnej części (*Prolog / Parodos*), a następnie rozbudowane w formie aneksu - *Leksykonu metodologicznego*, który jest nowatorskim rozwiązaniem w pracy o ambicjach naukowych i popularyzatorskich. Wydaje się, że ta część pracy spełniła autorskie zamierzenie, wykorzystując i rozwijając nie tylko metodologiczne tradycje prasoznawcze, ale również dorobek naukowego badania rzeczy i zjawisk innych dyscyplin, w tym historii, kulturoznawstwa, filozofii.

Nieodzownym elementem większości badań medioznawczych jest analiza treści. Jest ona wykorzystywana również w recenzowanej pracy i to zarówno w aspektach ilościowych, jak i jakościowych. Obejmuje publikacje prasowe dotyczące dzieła Wita Stwosza, wydarzenia, jak i retrospekcję osób związanych z ołtarzem.

Technika analityczna stosowana w każdej dyscyplinie naukowej wymaga maksymalnej rzetelności i intersubiektywności uzyskiwanych wyników, a także obiektywizmu, systematyczności i ilościowego charakteru pomiaru. I tu należy wyrazić uznanie dla warsztatu badawczego Autora. Nie tylko stosuje On różne rodzaje i poziomy analizy treści, ale umiejętnie korzysta i wzbogaca stosowane procedury, identyfikując unikalne cechy przekazu, mierząc ich nasilenie, porównując analizowane teksty z określonym wzorcem. Skrupulatność badawcza przejawia się w licznych opracowaniach tabelarycznych, m.in. takich jak *Frekwencyjność bohaterów narracji ołtarzowych* - Tabela 5.2, s. 150, czy Tabela 6.5 zawierająca leksemy symbolizujące dziedzictwo kulturowe. Wyliczając określenia prasowe jakimi opisywano Wita Stwosza zestawienie dokumentuje zarówno tendencję dziennikarzy na przestrzeni dziejów do mitologizowania jego postaci, jako wybitnego twórcy, jak i osobę „z krwi i kości” o bogatym i często zaskakującym życiorysie, który dodatkowo można zniekształcić, nagiąć do własnych tez, zmanipulować, a więc odejść od jakościowych kanonów dziennikarstwa, co nie jest zaskoczeniem dla badaczy korzeni tej profesji.

Wysoko należy ocenić również poziom umiejętności związanych z kwerendą i analizą nie tylko zawartości prasy na przestrzeni 150 lat, ale także innych źródeł archiwalnych. Rezultaty

autorskich badań literaturowych nie ograniczyły się wyłącznie do analitycznej lektury, a następnie deskrypcji, lecz wyrażone zostały w postaci usystematyzowanych sądów, twierdzeń i koncepcji tworzących interesujący obraz rzeczywistości. Podkreślenia wymaga również fakt, że oprócz tradycyjnych metod i narzędzi w pracy wykorzystano zaawansowaną procedurę kodowania, generując różne kategorie kodów do charakterystyki badanego obiektu.

Konkludując, procedury badawcze zastosowane przez Autora pozwoliły na ustalenie obiektywnych danych, których obecność jest istotnym walorem książki.

3d. Merytoryczna ocena i rezultaty badawcze pracy

Monografia poświęcona prasie (krakowskiej), historii (wydarzeniom i ludziom) i jakości (medialnej, dziennikarskiej) jest ambitnym naukowym dyskursem starającym się odkryć prawdę o dość rozległej przestrzeni historii i teorii mediów. Badając ważne dla dziejów rodzimego dziennikarstwa fakty i okoliczności, odkrywa czynniki wpływające na jakość dziennikarstwa, w tym: środowisko polityczne i instytucjonalne krakowskiej prasy na przestrzeni 150 lat, kulturę dawnych i współczesnych mediów oraz ich twórców, społeczne oczekiwania i odbiór przekazów.

W moim przekonaniu najbardziej wartościowe, a zarazem nowatorskie rezultaty badawcze, zawarte zostały w trzeciej części pracy, w której ujawniają się ambicje Autora do interpretacji bardziej i mniej rozpoznanych zmiennych jakości i próby ustalenia własnego modelu dziennikarskiej bezbłędności, trafności i dokładności. Co istotne, aby możliwe było osiągnięcie oczekiwanych rezultatów poznawczych, również w tej części zastosowano właściwe naukom społecznym wzory myślenia – paradygmaty pozytywistyczny i funkcjonalny.

We wstępie trzeciej części pracy przeanalizowano tradycyjne i współczesne wzorce doskonałości oraz kierunki badań nad jakością dziennikarstwa, następnie przedstawiono rezultaty badań nad modelami pomiaru jakości i wreszcie autorską metodę pomiaru uwzględniającą zróżnicowane kryteria i hierarchiczne zmienne.

Moją uwagę zwraca rozdział 7 (*W poszukiwaniu dziennikarskiej jakości* s. 259-272)). Stanowi wkład autora do eksploracji złożonej tematyki standardów profesjonalizmu. Dowodzi również wysokiego poziomu kwalifikacji pracy ze źródłami, ich należytej selekcji i oceny.

Przytaczając obszerną literaturę przedmiotu, wykazano słusznie, że w metodologii badania

jakości informacji w ujęciu medioznawczym, należy brać pod uwagę podejście ilościowe, polegające na kwantyfikacji ocen wybranych kryteriów. Cennym wkładem badawczym jest wyczerpujące omówienie i zestawienie w toku wywodu kryteriów jakości dziennikarstwa, obecne w literaturze przedmiotu od wczesnych lat 1990. Badania te zostały syntetycznie ujęte i zinterpretowane w formie tabelarycznej (Tabela 7.5: Jakość treści – kryteria objaśniające i objaśniane s. 289-292).

Wnikliwe studia literaturowe (zawierające jednak pewne braki, o których poniżej) pozwoliły Autorowi na skonstruowanie własnego modelu oceny jakości artykułów prasowych. Metoda, uwzględniająca zróżnicowane kryteria i hierarchiczne zmienne nazwana została TULIP (*Test on Usability, Linguistics, Information and Publicity*). Zawiera kilka klas jakości informacyjnej, językowej, a także kryteria upublicznienia i użyteczności. Autorskie narzędzie do pomiaru jakości publikacji odnoszących się do Stwoszewskiego ołtarza będzie zapewne testowane w kolejnych studiach dotyczących innych mediów i innej tematyki. Jego istota sprowadza się do porównania eksperckiej oceny jakości kilkuset wybranych materiałów prasowych dotyczących ołtarza Wita Stwosza z wynikami uzyskanymi w trakcie zautomatyzowanej analizy treści. Dzięki temu możliwa jest odpowiedź m.in. na pytanie, czy na ekspercką ocenę jakości mają wpływ takie parametry tekstu jak jego zrozumiałość, czy wydzźwięk emocjonalny, obiektywizm i zrównoważone podejście, rzetelność, etyka dziennikarska, zrozumiałość i inne czynniki.

Autor śledzi praktyki redakcyjne na przestrzeni lat. Udowadnia, że już w latach 30. XX wieku powszechnym było wykorzystywanie tych samych źródeł i powielanie treści przez dziennikarzy różnych tytułów prasowych, co ograniczało dostęp czytelników do zróżnicowanej informacji i unifikacji spojrzenia na fakty. Kopiowanie komunikatów i przedruki rozprzestrzeniają się również dziś niczym epidemia i jest to dowód trafności obserwacji obecnych w recenzowanej monografii.

Wysokiej oceny rezultatów badawczych pracy nie umniejsza kilka zawartych poniżej uwag polemicznych i krytycznych.

Przede wszystkim nie można się zgodzić ze stwierdzeniami Autora zawartymi w kilku fragmentach monografii i wyartykułowanych w Autoreferacie, że „Nie zidentyfikowano bowiem w dorobku dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach – ani polskim, ani zagranicznym – narzędzia pozwalającego na jednoznaczną ocenę, czy dany materiał prasowy spełnia odpowiednie standardy jakości”.

Otóż pojęcia „standardy jakości” i szerzej „jakość mediów” istnieją tylko w perspektywie porównawczej, zatem nie można ich ustalić bez odwołania się do pojęć normatywnych. W efekcie jakość mediów z punktu widzenia odbiorcy (tzw. jakość użytkownika) może z jednej strony zależeć od empirycznie wykrywalnego sposobu korzystania z mediów, tj. specyficzne zachowania użytkowników mediów (uwaga, częstotliwość korzystania, nakład, wskaźniki słuchalności, oglądalności, zasięgu, udziały w rynku), a z drugiej strony jakość „normatywna”, która jest formułowana przez politykę medialną i prawo medialne, ale także przez praktyków mediów i naukę. To właśnie z tych względów brakuje narzędzi pozwalających na jednoznaczną ocenę, czy dany materiał prasowy spełnia odpowiednie standardy jakości. Takie próby były wielokrotnie podejmowane i ta okoliczność nie została dość wyraźnie wyartykułowana przez Habilitanta.

Wysiłki zmierzające do ustalenia kryteriów służących pomiarowi jakości oraz opisu jej infrastruktury w medioznawstwie są obecne od początku lat 1990., co Autor odnotował zestawiając modele pomiaru jakości. Wśród pionierów badania jakości na gruncie europejskim byli: Stephan Russ-Mohl, autor wielu publikacji na temat jakości w mediach (m.in. *Anything goes? Ein Stolperstein und sieben Thesen zur publizistischen Qualitätssicherung*, w: Reiter S., Russ- Mohl S. (red.) *Zukunft oder Ende des Journalismus? Publizistische Qualitätssicherung – Medienmanagement – Redaktionelles Marketing*, Gütersloh 1994 i wybitny badacz ekonomii mediów Robert G. Picard, który rozważał możliwości i implikacje pomiaru jakości publikacji dziennikarskich (Picard R. G., *Measuring Quality by Journalistic Activity*, w: Picard R. G. (ed.), *Measuring Media Content, Quality, and Diversity*, School of Economics and Business Administration, Turku 2000.

W oparciu o dorobek tych między innymi badaczy można stwierdzić, że niezależnie od wszelkich analizowanych w publikacji Habilitanta zmiennych jakości, pięć z nich pozostaje niezmienna. Są to: aktualność, jako najistotniejsza w dziennikarstwie i odnosząca się do przestrzeni czasowej, w jakiej dzieje się wydarzenie i momentu, w którym pojawia się komunikat, rzetelność – wyrażająca się nie tylko w formułowaniu obrazu rzeczywistości, ale przede w sposobach poszukiwania i pozyskiwania informacji, a więc jakości dziennikarskiego researchu, charakteru i różnorodności źródeł, sposobów weryfikacji i dokumentowania, dokładność lub ścisłość, które opisują poziom uszczegółowienia „pozyskanej wartości” do „wartości prawdziwej” i również odnoszą się do jakości zbierania informacji i wreszcie kompletność, jako cecha, która określa teoretyczną konieczność dostarczenia wszystkich danych odnoszących się do obiektu. Ważnym czynnikiem jest

obiektywizm, który w odniesieniu do jakości nie oznacza jedynie dystansu i neutralności, lecz przede wszystkim stanowi wyraz szacunku dla samodzielności ocen odbiorcy.

Pierwszą próbą graficznego odwzorowania jakości dziennikarskiej w oparciu o te m.in. kryteria, był trzyczynnikowy model trójkąta jakości Floriana Flecka, który wykorzystał wspomniany już Stephan Russ-Mohl. Rozbudował on figurę jakości do postaci sześciokąta, którego boki wyznaczały aktualność, interaktywność, transparentność, oryginalność, obiektywizm i zrozumiałość, a obecnie mówimy o „wielokacie dziennikarskiej jakości”, gdyż inni badacze uzupełnili kryteria o dokładność i różnorodność źródeł. Model „magicznego wielokąta” znalazł się już w pierwszym i drugim wydaniu podręcznika „Dziennikarstwo” z 1998 roku (Polskapresse 1998, 1999) i był rozbudowywany w kolejnych wydaniach tej książki (Adam Marszałek Toruń 20200. Por. Tabela do rozdz. 7: Syntetyczny przegląd modeli kryteriów jakości (s 421-432).

Uwagi powyższe mają charakter uzupełniający i niezależnie od nich podkreślić należy znaczący wkład Autora monografii *Prasa, historia, jakość....* w rozwój metodologiczny dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach polegający na wielopoziomowym opisie i organizacji modeli oceny jakości.

3e. Ocena bazy źródłowej wykorzystanej w monografii

Baza literaturowa wykorzystana w pracy została właściwie związana z badanym problemem. Zawiera aktualne wyniki badań zawarte w publikacjach polsko- i obcojęzycznych. Trzeba jednak zaznaczyć, że niestety pomija istotny dorobek badawczy z zakresu jakości mediów i dziennikarstwa, jaki pojawił się w krajach o tradycyjnie wysokiej kulturze jakości (również medialnej), jak Niemcy i Szwajcaria (patrz uwagi powyżej), i do których nawiązuje dorobek polskich badaczy zaprezentowany na Ogólnopolskiej Konferencji na temat jakości mediów, jaka odbyła się na UMCS w Lublinie w roku 2022 i opublikowany w dwutomowym opracowaniu wydanym w 2023 r. (*Współczesne Media: Dziennikarstwo jakościowe*, t. 1 i 2, red. I. Hofman, D. Kępa-Figura, M. Pataj, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2023, s. 228 i 194).

Odnotować należy brak odniesień do ustaleń Wojciecha Furmana (*Na czym polega jakość dziennikarstwa?*), Rafała Leśniczaka (*Dziennikarstwo jakościowe w ujęciu Luki Brajnovicia. Refleksje medioznawcze*), Marii Krauz i Wioletty Kochmańskiej (*Wyznaczniki dziennikarstwa jakościowego na przykładzie tekstu. „Samotność: całun w spirytusie*) oraz badań innych autorów zawartych w tej pracy. Z uwagi na to, że wymieniona konferencja naukowa była pierwszym w Polsce przedsięwzięciem badawczym i organizacyjnym w takiej skali, a w

będącej jej plonem dwutomowej publikacji zbiorowej, kilkudziesięciu autorów zawarło najaktualniejsze wyniki badań na temat medialnej jakości, brak omówienia i szerszych nawiązań do pomieszczonych w tym wydawnictwie tekstów, uważam za niedociągnięcie.

Nie zawsze też Autor podąża za najnowszymi ustaleniami naukowymi. I tak przykładowo powołuje się na: Meijer, I. C. (2001) *The Public Quality of Popular Journalism: developing a normative framework* . „Journalism Studies” 2 (2), pomijając bardziej aktualne i lepiej odnoszące się do jakości publikacje pochodzące z tego samego źródła: Meijer I. C., Bijleveld H. P. (2016) *Valuable Journalism. Measuring news quality from a user's perspective*. „Journalism Studies” 5.

4. Ocena istotnej aktywności badawczej zgodnie z kryteriami ministerialnymi

Przystępując do oceny całokształtu aktywności naukowej Habilitanta, o której mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce, na wstępie należy podkreślić, że dr Dariusz Raś wykazuje się aktywnością naukową realizowaną w kilku lub na pograniczu kilku dyscyplin, skupiając się na zróżnicowanych przedmiotach badań i stosując zróżnicowane metody badawcze.

Dorobek publikacyjny obejmuje monografie naukowe (A.1., B.1.-B2), książki o charakterze popularnonaukowym i popularyzacyjnym (C.1-C.2), rozdziały w monografiach naukowych (D.1.-D.14), rozdziały książek o charakterze popularno-naukowym i popularyzacyjnym (E.1-E15), artykuły w czasopismach naukowych (G.1-G.22).

Tematyka opublikowanych w latach 2005-2024 prac wiąże się z analizą treści, historii, znaczenia i skutków psychologicznych i deontologicznych działania mediów, a więc samego medioznawczego jądra. Śledząc dorobek naukowy D. Rasia odnotować należy, że o ile w publikacjach pochodzących z lat 2005-2012 zauważalne jest wyraźne nawiązywanie do problematyki form i sposobów prezentowania wartości oraz kierunków działań społecznych i komunikacyjnych Kościoła, to późniejsze publikacje dotyczą w głównej mierze współczesnych działań i procesów komunikacyjnych, w tym ich etyczności, sposobów narracji, interesariuszy, procesów komunikacyjnych, wpływie nowych technologii na media, i wreszcie kwestii jakości przekazów. W tym ostatnim obszarze na uwagę zasługuje zwłaszcza artykuł proponujący autorską macierz TULIP: *The new multicriteria-based model for quality assessment of written media messages - perspectives for application*, opublikowany w czasopiśmie „International Journal for Quality Research” w 2024 r., który został szerzej przedstawiony i zastosowany empirycznie w zrezechnowanym powyżej

osiągnięciu naukowym. Wcześniejszym dowodem naukowego rozwoju Kandydata w obszarze medjoznawstwa jest współautorska praca pt. *Ewangelicznie demokratyczna Polska. Śladami publicystyki ks. Ferdynanda Machaya*, Kraków 2021, współaut. Marta Woźniak (B.2.).

Aktywność badawcza Habilitanta, jako ważny element całościowej oceny, stanowi odzwierciedlenie Jego indywidualnych zainteresowań i osiągnięć i pozwala ustalić w jakim stopniu przyczynił się do rozwoju nauk o komunikacji społecznej i mediach. W tym miejscu należy zauważyć, że znaczna część publikacji ma charakter wieloautorski, co nieco utrudnia rzetelną ocenę ich indywidualności i oryginalności, a w konsekwencji wkładu naukowego Habilitanta do rozwoju nauki. Jednocześnie trzeba wyraźnie zaznaczyć, że dr Dariusz Raś rzetelnie informuje o charakterze i zakresie swojego wkładu (szacunki od 25 do 50 proc.) i jest to zgodne z zasadami ustalania jednostkowy udział każdego autora w danej publikacji, wynikającego z wzoru: $U = P/P_c \times 1/k$ – gdzie: P – oznacza przeliczeniową wartość punktową publikacji naukowej, P_c – oznacza całkowitą wartość punktową publikacji naukowej, k – oznacza liczbę współautorów będących osobami, o których mowa w § 11 ust. 1, którzy upoważnili ewaluowany podmiot do wykazania publikacji naukowej jako osiągnięcia naukowego w danej dyscyplinie naukowej (ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO1) z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej).

5. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych, popularyzujących naukę

Przedstawiona dokumentacja jednoznacznie dowodzi, że dr Dariusz Raś jest doświadczonym dydaktykiem i cenionym wykładowcą akademickim, prowadząc od ponad 10 lat w Instytucie Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie zajęcia na kierunkach: Dziennikarstwo i komunikacja społeczna, Digital media – kreatywność, analiza, zarządzanie oraz Komunikowanie promocyjno-wizerunkowe – reklama, branding, public relations. Wśród wykładanych przedmiotów są Historia mediów, Główne nurty kultury współczesnej i inne. Dr Raś jest promotorem i recenzentem licznych prac licencjackich.

Należy uznać, że zajęcia dydaktyczne prowadzone przez Habilitanta są spójne z deklarowanymi zainteresowaniami naukowymi oraz tematyką prowadzonych badań. Ponadto rezultaty aktywności dydaktycznej i organizacyjnej oraz zaangażowanie dr Dariusza Rasia były wielokrotnie nagradzane m.in. przez władze uczelni, towarzystw naukowych i innych instytucji.

Wniosek końcowy

W oparciu o ocenę wartości osiągnięcia naukowego dr Dariusza Rasia zatytułowanego *Prasa. Historia. Jakość. Studium metodologiczno-badawcze na temat publikacji prasowych wokół ołtarza Wita Stwosza w XIX, XX i XXI wieku* uznaję, że osiągnięcie to stanowi oryginalny i znaczny wkład w rozwój dziedziny nauki społecznej i dyscypliny nauki o komunikacji społecznej mediach w rozumieniu wymagań określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.). W konkluzji, która wynika również z oceny całokształtu dorobku naukowego, dydaktyczno-organizacyjnego oraz w zakresie popularyzacji nauki i współpracy międzynarodowej pragnę jednoznacznie wesprzeć starania dr Dariusza Rasia o nadanie stopnia doktora habilitowanego.